

## Olimpiada Mediewistyczna A.D. 2024 KLUCZ

### CZĘŚĆ I – HISTORIA POLSKI

**1. Proszę przyporządkować właściwe daty do wydarzeń (1 pkt za każdą poprawną odpowiedź – razem 30 pkt.):**

527, 537, 911, 962, 988, 1077, 1122, 1123, 1195, 1227, 1273, 1241, 1300, 1339, 1346, 1364, 1429, 1440, 1463, 1466, 1573, 1620, 1648, 1772, 1848, 1918, 1919, 1921, 1956, 2004

Wydarzenie	Data
bitwa na Zalewie Wiślanym	1463
bitwa nad Mozgawą	1195
bitwa pod Białą Górą	1620
bitwa pod Crécy	1346
bitwa pod Legnicą	1241
chrzest Rusi	988
uchwalenie konfederacji warszawskiej	1573
koniec wielkiego bezkrólewia w Niemczech	1273
tzw. konkordat wormacki	1122
Konstytucja marcowa	1921
koronacja Ottona I na cesarza rzymskiego	962
koronacja Wacława II na króla Polski	1300
odsiecz Orleanu	1429
otwarcie nowo wybudowanej świątyni Hagia Sophia	537
pierwszy rozbiór Polski	1772
początek panowania Justyniana Wielkiego	527
pokój toruński II	1466
pokój (traktat) westfalski	1648
pokuta Henryka IV w Canossie	1077
powstanie księstwa Normandii	911
powstanie wielkopolskie	1918
Poznański Czerwiec	1956
przystąpienie Polski do UE	2004
sobór laterański I	1123
traktat wersalski	1919
Wiosna Ludów	1848
założenie Akademii Krakowskiej	1364
założenie Związku Pruskiego	1440
zjazd w Gąsawie	1227
zjazd w Wyszehradzie (II)	1339

## CZĘŚĆ II – HISTORIA POWSZECHNA

UWAGA: nie przyznaje się punktów częściowych za pytania za 2 pkt (wszystko albo nic).

1. Proszę uporządkować chronologicznie bitwy toczone przez starożytnych Greków (1 pkt):

Bitwa	Kolejność
Salamina	2
Cheroneja	3
Maraton	1

2. Uporządkuj chronologicznie wydarzenia z historii starożytnego Rzymu (1 pkt):

Bitwa	Kolejność
bitwa pod Adrianopolem	4
bitwa pod Akcjum	3
powstanie Spartakusa	1
wprowadzenie kalendarza juliańskiego	2

3. Proszę podać kolejność przybywania do Europy poszczególnych ludów (1 pkt):

Lud	Kolejność
Awarowie	2
Hunowie	1
Mongołowie	4
Protobułgarzy	3

4. Uporządkuj konflikty zbrojne według dat ich wybuchu:(1 pkt):

Lud	Kolejność
wojna trzynastoletnia	4
wojna stuletnia	1
wielka wojna z Zakonem Krzyżackim	2
wojny husyckie	3

5. Proszę poprawić błędy w poniższych zdaniach, przepisując je (1 pkt):

- a) Kanibal zwyciężył Rzymian pod Kannami. [Hannibal]  
b) Legendarnymi założycielami Rzymu byli Romulus i Rebus. [Remus]

a) .....  
b) .....

6. W trakcie której krucjaty i w którym roku powstało Cesarstwo Łacińskie? (2 pkt.):

..... (IV krucjata 1204)

7. W którym roku doszło do wygnania Władysława Wygnańca z Polski? (1 pkt)

..... 1146

**8. W którym roku odbyła się królewska koronacja Mieszka II? (1 pkt):**

..... 1025

**9. Który z papieży i w którym roku wprowadził jako pierwszy zasadę wyboru papieży przez zgromadzenie kardynałów (konklawe)? (2 pkt.):**

..... Mikołaj II w 1059 r.

**10. W którym roku miała miejsce tzw. rzeź Gdańska? (1 pkt):**

..... 1308

**11. Z której dynastii pochodziła Dobrawa? (1 pkt):**

..... Przemyślidów

**12. Jakie imię nosił założyciel państwa wielkomorawskiego i rządzącej nim dynastii? (1 pkt):**

..... Mojmir

**13. W której z wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej wziął udział Ryszard Lwie Serce? Proszę podać daty roczne jej trwania (2 pkt.):**

..... III krucjata, 1189 –1192

**14. Jakie imię nosiła żona Henryka Brodatego? (1 pkt):**

..... Jadwiga

**15. Proszę przyporządkować imiona do określeń, wypełniając prawą kolumnę tabeli (2 pkt.):**

- a. Posejdon, b. Sokrates, c. Arystofanes, d. Hipokrates  
1. komediopisarz grecki, 2. filozof ateński, 3. starożytny prekursor nowoczesnej medycyny,  
4. grecki bóg mórz

..... a4, b2, c1, d3

**16. Proszę wskazać przynależność dynastyczną władców przez połączenie imion z nazwami dynastii, łącząc numer przy imieniu władcy i literę przy nazwie dynastii (2 pkt.):**

1. Chlodwig, 2. Ludwik IX, 3. Otto III, 4. Stefan I  
a. Arpadowie, b. Kapetyngowie, c. Ludolfingowie (dynastia saska), d. Merowingowie

..... 1d, 2b, 3 c, 4a

**17. Które z poniższych zdań jest fałszywe? (1 pkt):**

- a. Aleksander Wielki założył Aleksandrię.  
b. Aleksander Wielki zwyciężył pod Termopilami.  
c. Aleksander Wielki dotarł do Indii.

..... b

**18. Kim był hoplita? (1 pkt)**

- a. pieszym wojownikiem greckim, b. wojownikiem greckim walczącym na koniu,  
c. urzędnikiem w Atenach zajmującym się sprawami wojska

..... a

**19. Agora to (1 pkt):**

- a. rynek w starożytnym mieście greckim, b. starożytna moneta grecka, c. tkanina z króliczej wełny

..... a

**20. W jaki sposób zakończył życie Juliusz Cezar w 44 r. przed Chr.? (1 pkt):**

- a. Został zamordowany przez Brutusa.
- b. Zginął w wojnie z Pompejuszem.
- c. Utonął w czasie przeprawy przez Rubikon.

..... a

**21. Które z poniższych zdań jest fałszywe? (1 pkt):**

- a. Nazwa Konstantynopol pochodzi od imienia cesarza Konstantyna Wielkiego.
- b. Dominat wprowadził Marek Aureliusz.
- c. Teodozjusz Wielki dokonał podziału Cesarstwa Rzymskiego.

..... b

**22. Do jednego z poniższych wydarzeń nie doszło w 1492 r. Wskaż je (1 pkt):**

- a. odkrycie Ameryki przez Krzysztofa Kolumba
- b. śmierć króla Kazimierza Jagiellończyka
- c. zdobycie Konstantynopola przez Turków
- d. upadek muzułmańskiej Grenady

..... c

**23. Rok 1450 to data (1 pkt):**

- a. bitwy pod Warną i śmierci króla Władysława Warneńczyka
- b. wynalezienia druku przy użyciu ruchomej czcionki przez Jana Gutenberga
- c. początku wojny polsko-krzyżackiej zwanej 13-letnią

..... b

**24. Które z niżej wymienionych zakonów powstałych w średniowieczu są zakonami żebraczymi? (1 pkt):**

- a. cystersi, b. dominikanie, c. klaryski, d. norbertanie

..... b, c

**25. W 1066 r. rozegrała się bitwa pod Hastings. Które z poniższych zdań właściwie opisuje jej wynik? (1 pkt)**

- a. Karol Młot zwyciężył Arabów.
- b. Otton I pokonał Węgrów.
- c. Wilhelm Zdobywca pokonał króla Harolda.

..... c

**26. Co to jest inwestytura? (1 pkt)**

- a. wyłożenie środków pieniężnych na zakup dóbr ziemskich
- b. nadanie przez seniora dóbr wasalowi
- c. klątwa rzucała przez duchownych na władców świeckich

..... b

**27. Wskaż wśród poniższych zakony rycerskie (1 pkt):**

a. joannici b. templariusze c. krzyżacy

..... a, b, c

**28. Kto był przeciwnikiem wojsk chrześcijańskich w bitwie pod Warną? (1 pkt):**

a. Mongołowie, b. husyci, c. Turcy Seldżuccy, d. Turcy Osmańscy

..... d

**29. Które miasto stanowiło główną siedzibę Hanzy? (1 pkt):**

a. Halle, b. Lipsk, c. Lubeka, d. Magdeburg

..... c

**30. Które z biskupstw bądź arcybiskupstw nie weszło w skład polskiej organizacji kościelnej w roku 1000? (1 pkt):**

a. gnieźnieńskie, b. kołobrzesckie (po łac. Salsae Cholbergiensis), c. krakowskie, d. lubuskie, e. wrocławskie

..... d

**31. Który z władców stał na czele ostatniej krucjaty? (1 pkt)**

a. Andrzej II węgierski, b. Fryderyk Barbarossa, c. Ludwik IX Święty, d. Ryszard Lwie Serce

..... c

**32. Jakiego koloru była róża w herbie Yorków upamiętniona w nazwie Wojny Dwóch Róż? (1 pkt)**

a. biała, b. żółta, c. czerwona

..... a

**33. Która z wymienionych sztuk wyzwolonych nie należała do *trivium*? (1 pkt):**

a. dialektyka, b. geometria, c. gramatyka

..... b

**34. Kiedy miała miejsce epidemia tzw. czarnej śmierci w Europie? (1 pkt):**

a. na przełomie VII/VIII w., b. w połowie XII w., c. w połowie XIV w., d. na przełomie XV/XVI w.

..... c

**35. Kim albo czym był kapitularz? (1 pkt):**

a. zbiorem praw, b. księgą liturgiczną, c. duchownym na dworze monarchy, d. poborcą podatków

..... a

**36. Który z władców czeskich najechał na Polskę w roku 1038 bądź 1039? (1 pkt):**

a. Bolesław Okrutny, b. Bolesław Rudy, c. Brzetysław I, d. Spitygniew, e. Wacław I

..... c

- 37. Z jakiego kruszcu bito denara w średniowieczu? (1 pkt):**  
 a. miedzi, b. ołowiu, c. srebra, d. złota  
 ..... c
- 38. Czyje siły odniosły zwycięstwo w bitwie pod Bouvines (1214)? (1 pkt):**  
 a. angielskie, b. francuskie, c. niemieckie  
 ..... b
- 39. Kiedy rozegrała się bitwa pod Płowcami? (1 pkt):**  
 a. 1109, b. 1227, c. 1331, c. 1454  
 ..... c
- 40. Który z ludów utworzył królestwo w Afryce? (1 pkt):**  
 a. Frankowie, b. Burgundowie, c. Wandalowie, d. Irowie, e. Piktowie, f. Redarowie  
 ..... c
- 41. Gdzie miała się znajdować mityczna siedziba bogów greckich? (1 pkt):**  
 a. w Olimpii, b. na Olimpie, c. na Olimpiadzie  
 ..... b
- 42. Jak nazywa się zwolenników kultu świętych obrazów w Bizancjum? (1 pkt):**  
 a. logoteci, b. ikonoklaści, c. ikonodulowie, d. stylici  
 ..... c
- 43. Który z synów Bolesława Krzywoustego w ogóle nie zasiadł na tronie princepsa? (1 pkt):**  
 a. Władysław Wygnaniec, b. Mieszko Stary, c. Bolesław Kędzierzawy, d. Henryk Sandomierski  
 e. Kazimierz Sprawiedliwy  
 ..... d
- 44. W którym stuleciu Mazowsze zostało ponownie przyłączone do Polski po okresie podziałów dzielnicowych? (1 pkt):**  
 a. XIV w., b. XV w., c. XVI w.  
 ..... c
- 45. W którym mieście miała miejsce rewolta zwana buntem Nika? (1 pkt):**  
 a. w Konstantynopolu, b. w Nicei, c. w Londynie, d. we Florencji, e. w Orleanie, f. w Kijowie  
 ..... a
- 46. Który z arcybiskupów koronował Wacława II na króla Polski? (1 pkt):**  
 a. Jakub Świnka, b. Janisław, c. Henryk Kietlicz, d. Radzim  
 ..... a
- 47. Który z kronikarzy wzmiankował tzw. państwo Samona? (1 pkt):**  
 a. Jan Długosz, b. tzw. Fredegar, c. Gall Anonim, d. Thietmar z Merseburga, e. Widukind z Korwei  
 ..... b

**48. Jak nazywała się ciężka jazda turecka w XV stuleciu? (1 pkt):**

- a. spahisi, b. janczarzy, c. mamelucy, d. „żelaznobocy”

..... a

**49. Które z wymienionych aktów prawnych zakazywały uwięzienia bez wyroku sądu? (2 pkt.):**

- a. konstytucje clarendońskie, b. Wielka Karta Swobód, c. przywilej koszycki, d. przywilej jedlnieńsko-krakowski, e. przywilej mielnicki, f. Złota Bulla Karola IV

..... b, d

**50. Czym był *Dictatus papae*? (1 pkt):**

- a. notatką z programem papieża Grzegorza VII, b. traktatem między papieżem a cesarstwem, c. zbiorem prawa kanonicznego, d. aktem uchwalonym na soborze laterańskim IV

..... a

**51. Kto prowadził misję chrystianizacyjną na Pomorzu w czasach Bolesława Krzywoustego? (1 pkt):**

- a. św. Brunon z Kwerfurtu, b. św. Otton z Bambergu, c. bp Reinbern, d. Pięciu Braci Męczenników

..... b

**52. Jak nazywały się okręgi nadgraniczne w monarchii karolińskiej? (1 pkt):**

- a. baliwaty, b. komandorie, c. marchie, d. seneszalie

..... c

**53. Gdzie władał Miecław (Masław)? (1 pkt):**

- a. kraj Wiślan, b. Mazowsze, c. Pomorze, d. Wielkie Morawy

..... b

**54. Wskaż właściwe powiązania genealogiczne (1 pkt):**

- a. Henryk Prawy (Probus) był synem Henryka Pobożnego.  
b. Henryk Prawy (Probus) był bratem Henryka Pobożnego.  
c. Henryk Brodaty był prapradziadem Henryka Probusa.

..... c

**55. Pod którym panowaniem znajdowała się Szwecja podczas potopu szwedzkiego 1655 –1660? (1 pkt):**

- a. Gustawa II Adolfa, b. Karola X Gustawa, c. Karola XI d. Gustawa I

..... b

**56. Za panowania którego władcy uchwalono konfederację warszawską? (1 pkt):**

- a. Stefana Batorego b. Henryka Walezego c. Zygmunta Augusta d. żadnego z wymienionych

..... d

**57. Piechota wybraniecka została utworzona za panowania (1 pkt):**

a. Zygmunta Starego, b. Zygmunta Augusta, c. Henryka Walezego, d. Stefana Batorego

..... d

**58. Pokój po wojnach Rzeczypospolitej z Turcją w końcu XVII wieku został podpisany w (1 pkt):**

a. Karłowicach, b. Żurawnie, c. Chocimiu, d. Buczaczu

..... a

**59. Konstytucja 3 maja wprowadziła (1 pkt):**

a. monarchię elekcyjną, b. monarchię dziedziczną, c. monarchię stanową

..... b

**60. Księstwo Warszawskie utworzono po pokoju w (1 pkt):**

a. Tylży, b. Preszburgu, c. Campo Formio, d. Luneville

..... a

**61. Konfederacja barska miała miejsce (1 pkt):**

a. przed I rozbiorem Polski  
b. między I a II rozbiorem Polski  
c. między II a III rozbiorem Polski

..... a

**62. Sygnatariuszami traktatu wersalskiego ze strony polskiej byli (1 pkt):**

a. Józef Piłsudski, b. Ignacy Jan Paderewski, c. Roman Dmowski, d. Wincenty Witos

..... b, c

**63. Czy któreś z wymienionych państw we wrześniu 1939 r. zaatakowało Polskę, a jeśli tak, to proszę wskazać, które z nich? (1 pkt):**

a. Czechosłowacja, b. Czechy, c. Rumunia, d. Słowacja, e. Węgry, f. żadne z wymienionych

..... d

**64. Kiedy rozpoczęto burzenie Muru Berlińskiego? (1 pkt):**

a. 1989, b. 1990, c. 2004

..... a